

Uudenmaan liiton ESR-hanke – Kuntien tukeminen ja työllisyysalueet ylittävä yhteistyö TE24-uudistuksessa (TEPA24 Uusimaa)

Maakuntahallitus 17.04.2023 § 46
211/02.05.01.00/2023

Tiivistelmä

Uudenmaan liitto on hakenut Etelä-Suomen alueosion ESR+-rahoitusta TEPA24 Uusimaa -hankkeelle. Hankkeen tavoitteena on valmistautua maakunnan laajuisesti TE24-uudistukseen ja työllisyysalueet ylittävään yhteistyöhön, tukea kuntia uudistuksen valmistelun eri vaiheissa, luoda Uudenmaan erityispiirteet huomioiva työllisyydenhoidon yhteistyön palvelustrategia sekä vakiinnuttaa muodostunut yhteistyön toimintamalli jatkumaan itsenäisesti hankkeen jälkeen.

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää merkitä TEPA24 Uusimaa-hankkeen tiedoksi ja hyväksyy hankkeen omarahoitusosuuden, mikäli hanke saa rahoittajalta, eli Hämeen ELY-keskukselta myönteisen rahoituspäätöksen.

Selostus

Uudenmaan liitto on valmistellut TEPA24 Uusimaa -hankehakemuksen tukemaan maakunnan kuntia TE24-uudistukseen valmistautumisessa. Rahoitusta haetaan Etelä-Suomen ESR+ aluehaun toimintalinjasta 4: Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi ja sen erityistavoitteesta 4.1: Polkuja töihin. Tavoitteena on yhdessä kuntien ja työllisyydenhoidon kannalta keskeisten sidosryhmien kanssa luoda maakunnan laajuinen yhteistyön toimintatapa ja palvelustrategia, joka huomioi Uudenmaan erityispiirteet ja haasteet TE-keskuksista siirtyvien työllisyyden- ja yrityspalveluiden hoidossa. Rahoituksen hakuaika on 2.2.-12.4.2022, ja päätökset saadaan kesälomien jälkeen.

Uusimaa kattaa kolmanneksen Suomen väestöstä. Samalla Uusimaa on Suomen suurin yhtenäinen työssäkäyntialue, mutta maakunnan alueelle voi muodostua jopa kymmenen erillistä työllisyysaluetta. Myös pula osaavasta työvoimasta kumuloituu Uudellemaalle, ja maakunnan osajien saatavuus heijastuu kasvun hidasteena koko Suomen elinvoimaisuudelle. On tärkeää varmistaa koko maakunnan tasolla, että työllisyysalueet pystyvät toimimaan yhdessä, mutta myös rajapintatyössä hyvinvointialueiden, koulutuksen ja palveluntarjoajien kanssa, sillä näiden toimijoiden kuntarajat eivät välttämättä mukaile muodostuvia työllisyysalueita, tai edes hyvinvointialueitakaan. Tämä on kriittistä koko Suomelle. Samaan aikaan Uudenmaan kunnilla on hyvin erilaiset resurssit ja lähtökohdat TE24-uudistusta sekä työllisyysaluevalmistelua koskien.

Hankkeella pyritään tasoittamaan kuntien välistä eriarvoisuutta uudistuksen valmistelussa varmistuen, että kaikilla kunnilla on riittävä tieto siirtävistä työllisyys- ja elinvoimatehtävistä sekä työstä, joita TE-palveluiden yhteensovittaminen tulee vaatimaan. Hankkeen tavoitteena on kehittää yhdessä Uudenmaan kuntien kanssa työllisyyttä ja yrittäjyyttä edistäviä palveluita entistä toimivammaksi kokonaisuudeksi, maakunnan alueelliset erityispiirteet ja Suomen suurimman työssäkäyntialueen merkitys huomioiden. Hanke jaetaan viideksi toimintapaketi, jotka jakautuvat tasaisesti hankkeen ajalle.

Hanke toteuttaa alueellisia kehittämistavoitteita tukien erityisesti maakuntaohjelman strategista tavoitetta saavuttaa 80 prosentin

työllisyysaste Uudellamaalla vuoteen 2030 mennessä. Myös Uudenmaan Älykkään Erikostumisen RIS-strategiaan sisältyy ajatus sosiaalisten resurssien viisaasta käytöstä, osaamisen kehittämiseen liittyen sekä ihmisten sujuvaan ja hyvinvoivaan arkeen.

Hankkeen kesto on 1.10.2023 - 31.12.2025, ja kokonaiskustannukset ovat 573.531 euroa. Uudenmaan liiton omarahoitussosuus (25%) on 143 383 euroa.

	2023	2024	2025	Yhteensä
ESR-rahoitus	47 794 €	191 177 €	191 177 €	430 149 €
Omarahoitus	15 931 €	63 726 €	63 726 €	143 383 €
Yhteensä	63 726	254 903	254 903 €	573 531 €

Hankkeeseen resursoidaan Uudenmaan liittoon kokopäiväinen projektipäällikkö ja kaksi projektikoordinaattoria. Tätä projektitiimiä tukevat talon sisäiset elinkeino- ja työllisyysasioiden asiantuntijat.

Hankkeen vastuujohtajana toimii aluekehittämisen vastuualueen johtaja Juha Eskelinen.

Asian tausta

Uudenmaan maakuntaohjelman 2022-25 strategisista kärkitavoitteista työllisyysasteen saavuttaminen 80% vuoteen 2023 mennessä edellyttää maakunnalta järeitä toimia ja nykyistäkin vahvempaa yhteistyötä ja kokoavaa tahtotilaa. Uudenmaan työllisyysalueen toiminnallisuudella, pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden alentamisella sekä vieraskielisten työllisyyspalveluilla on merkittävä rooli ei vain Uudenmaan, vaan koko Suomen työmarkkinoiden toimivuudessa.

TE-toimistojen tarjoamat työllisyys- ja elinkeinopalvelut siirtyvät 1.1.2025 kunnille TE24-uudistuksen myötä. Samalla nykyiset TE-toimistot lakkautetaan. Kunnille tai kuntien muodostamille työllisyysalueille tulee siirtymään kaikki tämänhetkisten TE-toimistojen työtehtävät, sekä osa ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen tehtävistä. Yhteensä siirtyviä tehtäviä on noin 100. Myös kaikki TE-toimistojen henkilöstö sekä osa ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen työntekijöistä tulee siirtymään työllisyysalueille. Kaikkiaan siirtyvät tehtävät koskevat yli tuhatta henkeä.

TE24-uudistuksen kansallisena haasteena on tulevien työllisyysalueiden toiminnan yhteensovittaminen kuntien omiin olemassa oleviin toimintoihin, toisen asteen oppilaitosten palveluihin ja vuoden alusta perustettuihin hyvinvointialueisiin. Usea maakunnan liitto on käynnistänyt alueensa kuntien kanssa yhteisen projektin, jolla resursoidaan uudistuksen toteutumisen fasilitointi yhdessä alueen kuntien kanssa.

Uusimaa on 1,7 miljoonalla asukkaallaan väestöllisesti ylivoimaisesti Suomen suurin maakunta ja näin myös TE-uudistuksen onnistumisen kannalta kansallisesti keskeisin maakunta. Alue edustaa kolmannesta koko Suomen väestöstä, työpaikoista ja yrityksistä sekä 40 prosenttia bruttokansantuotteesta. Lisäksi noin 60 prosenttia Suomen vieraskielisestä työvoimasta asuu maakunnassa. Maakunnan suuruudesta huolimatta Uusimaa on yhtä työssäkäyntialue, jolloin osa maakunnan työllisistä asuu eri kunnassa kuin missä työskentelevät. Työssäkäyntialueen yhtenäisyyttä ja toimivuutta hankaloittaa, että Uudenmaan alueelle saattaa muodostua jopa 10 työllisyysaluetta. Hankkeen avulla pyritään varmistamaan, että työllisyysalueet eivät muodosta estettä työvoiman

liikkuvuudelle tai vaikeuta olemassa olevaa työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmaa entisestään.

Uudenmaan kunnilla on myös hyvin erilaiset resurssit ja lähtökohdat TE24-uudistukseen sekä työllisyysaluevalmisteluun. Osa Uudenmaan kunnista on ollut mukana työllisyyden kuntakokeiluissa. Näillä kunnilla on kokeilun ulkopuolella olleita kuntia parempi ymmärrys siirtävistä tehtävistä sekä työstä, joita palveluiden yhteensovittaminen tulee vaatimaan. Toisaalta kuntakokeilukin on kattanut vain henkilöasiakaspalvelun ja senkin sisällä vain osan asiakkaista. Nyt uudistuksen mukana tulee siirtymään kaikki henkilöasiakaspalvelut (T) sekä myös kuntakokeilukunnille aivan uutena yrityspalvelut (E). On tärkeää varmistaa, että tieto uusista siirtävistä palveluista on selkeää kaikille, myös kokeilukunnille.

Uudenmaan osalta valmistautuminen TE-uudistukseen on alkanut jo syksyllä 2021 maakunnan kuntajohtajien tehdessä aloitteen Uudenmaan liiton roolin vahvistamisesta TE24-uudistuksen edunvalvonnassa ja valmistelun fasilitoinnissa. Uudenmaan kunnat ja Uudenmaan liitto myös valmistelivat yhteiset linjaukset TE24-uudistuksesta, joiden pohjalta muodostui yhteinen lausunto TE24-uudistuksen lakiesitykseen kesällä 2022. Tässä lausunnossa peräänkuulutimme vahvempaa Uudenmaan erityispiirteiden huomiointia sekä maakunnallisen neuvottelukunnan perustamista Uudellemaalle.

Keväällä 2022 Uudenmaan liitto käynnisti kuntien toiveesta pilotin liiton roolin vahvistamisesta TE24-uudistuksen fasilitoinnissa koko maakunnan kattavasti. Yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa tähän resursoitiin 1,5 määräaikaista HTV:tä vuoden 2023 loppuun. Tehtävänä on ollut fasilitoida ja tukea kuntia TE24-uudistuksessa sekä jakaa ja tuottaa tietoa kuntien tarpeisiin. Kokeilun aikana Uudenmaan liitto on luonut verkostot kuntiin, ELY-keskukseen, TEM:iin, sekä muihin uudistuksen kannalta keskeisiin sidosryhmiin Uudellamaalla.

Pilotin myötä Uudenmaan liitto on edistänyt maakunnan kuntien ja seutujen välistä vuoropuhelua TE24-uudista koskien. Uudenmaan liiton järjestämien jäsenkuntien yhteisten tapahtumien ja tilaisuuksien sisältö on räätälöity erityisesti kuntien työllisyys- ja elinkeinoasioiden parissa työskenteleville henkilöille, mutta myös kunta- ja elinkeinojohtajille. Tilaisuuksien myötä on ilmennyt selkeä tarve keskustelun jatkamisesta ja yhteistyön edelleen kehittämistä maakunnan sisällä. Lisäksi liitto on verkottunut muiden maakuntien vastaaviin hankkeisiin omissa maakunnissaan tiedon ja kokemusten vaihdossa. Kokeilussa tehty työ sekä kuntien osoittama vahva toive maakunnan laajuisesta yhteisestä keskustelufoorumista on osoittanut tarpeen haettavalle hankkeelle.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- merkitä Kuntien tukeminen ja työllisyysalueet ylittävä yhteistyö TE24-uudistuksessa (TEPA24 Uusimaa) -hankkeen tiedoksi ja
- hyväksyä hankkeen 25 % omarahoitusosuuden (143 383 €), edellyttäen että hanke saa myönteisen ESR-rahoituspäätöksen.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- **merkitä Kuntien tukeminen ja työllisyysalueet ylittävä yhteistyö TE24-uudistuksessa (TEPA24 Uusimaa) -hankkeen tiedoksi ja**
- **hyväksyä hankkeen 25 % omarahoitusosuuden (143 383 €), edellyttäen että hanke saa myönteisen ESR-rahoituspäätöksen.**

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntijat Outi Ervasti, Iida Mikonmaa, Johannes Herala